

طراحی فضاهای عمومی با توجه به احتیاجات انسان^۱

فاطمه بانسی^۱، دکتر حامد مضطرزاده^۲

۱- گروه معماری (گرایش معماری)، دانشکده هنر و معماری، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران.

Fati_baneshi@yahoo.com

۲- گروه معماری (گرایش معماری)، دانشکده هنر و معماری، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران (مسئول مکاتبات)

Hamed.moztarzadeh@gmail.com

چکیده

فضاهای عمومی، فضاهایی هستند که افراد و گروه های مختلف اجتماعی در آن سهیم اند. این فضاها محل تبادل افکار و اطلاعات و مکانی برای شکل گیری شبکه های اجتماعی هستند. چنین فضاهایی بیش از آنکه تنها یک فضا باشند، یک تجربه اند. فضاهای عمومی می توانند جهت تأمین یک فعالیت ویژه، طراحی و برنامه ریزی شوند یا دارای تنوع کالبدی و فعالیتی باشند. در این مقاله سعی بر این است با شناسایی احتیاجات اساسی انسان در فضاهای عمومی، از آن برای طراحی فضاهای عمومی پویاتر و سرزنده تر استفاده کرد. در این تحقیق، از روش توصیفی و تحلیل محتوای اطلاعات اسنادی، کتابخانه ای استفاده شده است. نتایج بررسی ها حاکی از آن است که، کیفیت محیط با گونه های فعالیت و نحوه حضور افراد در فضا پیوستگی دارد. فضاهای عمومی موفق، در دسترس هستند، مردم برای مشارکت در فعالیت ها در آنجا جمع می شوند، مکان بسیار دلپذیری محسوب می شود و در کنار چشم انداز مناسب، مکانی برای تعاملات اجتماعی است.

واژه های کلیدی: طراحی، انسان، احتیاجات، فضاهای عمومی

۱- مقدمه

برای دستیابی به طراحی و مدیریت مؤثر فضاهای عمومی، درک نقشی که آن مکان ها در زندگی مردم ایفا میکنند و اینکه چرا از بعضی فضاها استفاده میشود و یا بعضی از آن ها نادیده گرفته می شود، ضروری است. فضاهای عمومی از طرفی مردم را قادر به ارتباط با یکدیگر میسازند و از جهتی دیگر همبستگی با افراد دیگر را به وجود می آورند. احتیاجات مردم در فضاهای عمومی را می توان به پنج دسته تقسیم کرد: درگیری با محیط، مشارکت فعال با محیط، راحتی، آرامش و اکتشاف. از طرفی برخورد اتفاقی با محیط ممکن است خوشایندتر از برخورد هدفمند باشد. این فضاها می توانند برای یک فعالیت ویژه طراحی و برنامه ریزی شوند یا دارای تنوع کالبدی و فعالیتی و اجتماع پذیری باشند. از اینرو شناخت احتیاجات انسان میتواند منجر به ارتقای کیفیت طراحی فضاهای عمومی و ایجاد جامعه ای سالم، شکوفا و پویا شود.

^۱ این مقاله مستخرج از پایان نامه نگارش اول کارشناسی ارشد نگارنده اول (فاطمه بانسی) با عنوان "طراحی خانه معماران شیراز با رویکرد افزایش تعاملات اجتماعی" در دانشکده هنر و معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیراز و به راهنمایی نگارنده دوم (دکتر حامد مضطرزاده) به انجام رسیده است.